

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Faisala Husseiniho a Michala Bobka v právní věci žalobce: **P. K.**, zastoupeného Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2020, č. j. 968/2020-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2022, č. j. 13 A 41/2020-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „magistrát“) ze 4. 1. 2016, č. j. MHMP 11936/2016/Buk (dále jen „rozhodnutí přestupku“), byl žalobce uznán vinným z porušení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 a § 125 odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), neboť porušil § 4 písm. c) a § 5 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Za toto jednání mu byla uložena pokuta ve výši 9 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 10 měsíců. V souvislosti s rozhodnutím o přestupku byla žalobci usnesením z 28. 1. 2016, č. j. MHMP 149672/2016/Buk (dále jen „usnesení o určení lhůty“) určena lhůta 5 kalendářních dnů k doplnění jím podaného odvolání z 24. 1. 2016.

[2] O odvolání proti rozhodnutí o přestupku rozhodl žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto usnesení tak, že dle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolání proti rozhodnutí o přestupku zamítl jako opožděné (výrok I.) a podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítl odvolání proti usnesení o určení lhůty a toto usnesení potvrdil (výrok II.).

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil správní žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále „městský soud“) v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Na základě skutkového stavu vyplývajícího ze správního spisu dospěl k závěru, že odvolání proti rozhodnutí o přestupku žalobce skutečně podal opožděně. Poslední den pro podání odvolání byl 21. 1. 2016. Prostřednictvím datové schránky však žalobce podal odvolání až 24. 1. 2016. Městský soud nepřisvědčil žalobcovu tvrzení, že toto podání toliko potvrzovalo odvolání, které žalobce podal 21. 1. 2016 cestou „obyčejného“ e-mailu. Dle městského soudu totiž obsah správního spisu ani nic dalšího nenásvědčuje tomu, že by do 24. 1. 2016 magistrát od žalobce obdržel jakékoli podání. Městský soud nepřisvědčil žalobcově domněnce, že s obsahem správního spisu někdo manipuloval. Přitom odkázal na judikaturu, dle níž je na účastníku řízení, aby doložil, že odvolání prostřednictvím e-mailu, tedy elektronickou cestou podal. To však žalobce neprokázal. Na věci nic nemění ani to, že žalovaný nedodržel lhůtu pro vydání rozhodnutí, byť překročení lhůty bylo v daném rozsahu velice nevhodné. Podobné se týká usnesení o určení lhůty. Taková výzva nemohla nevčasné odvolání učinit včasným. Na věci nic nemění ani to, že na základě rozhodnutí o přestupku nebyl po dobu několika let proveden záznam v evidenční kartě řidiče. Důvodná nebyla ani námitka promlčení. Závěrem městský soud poznamenal, že na hodnocení věci má vliv i osoba žalobce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost.

[5] Namítá, že městský soud nesprávně posoudil vlastní předmět sporu, a to sice, zda stěžovatel podal odvolání e-mailem dne 21. 1. 2016. Specifikum věci pak spočívá v tom, že správní orgány po více než čtyři roky postupovaly tak, jako by stěžovatel odvolání podal včas. Až po čtyřech a půl letech žalovaný odvolání zamítl jako opožděné. Toto extrémní překročení lhůt je pro posuzovaný případ zásadní. O tom, že podání stěžovatel učinil včas, svědčí to, že byl usnesením o určení lhůty vyzván k doplnění odvolání z 24. 1. 2016, přestupek mu nebyl zaznamenán do karty řidiče a zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí byla překročena více než padesátinásobně (což se u žalovaného nestává, ten standardně rozhoduje rychle). To vše nasvědčuje manipulaci se spisem, což je jediné věrohodné vysvětlení nastalé situace. S ohledem na délku doby, po kterou žalovanému trvalo rozhodnout, je modifikována povinnost účastníka řízení prokázat, že e-mailové podání odeslal a doručil. Nikdo nemůže po účastníkovi řízení vyžadovat, aby si archivoval e-maily (či potvrzení o jejich doručení) po tak dlouho dobu, tedy více než činí promlčecí lhůta. Taková nečinnost žalovaného musí mít hmatatelné důsledky. Nelze totiž těžit z vlastního protiprávního jednání. Nadto je třeba vzít v potaz, že pravomocně uložený trest nebyl zaznamenán v kartě řidiče. I to svědčí o tom, že magistrát odvolání obdržel včas.

[6] Je také nepřípustné, aby soud o věci rozhodoval s přihlédnutím k osobě stěžovatele. Tím je porušeno právo na rovnost před zákonem.

[7] Stěžovatel doplnil, že dle jeho názoru je kasační stížnost přijatelná. Předestírá totiž otázky Nejvyšším správním soudem dosud neposuzované – např. akceptovatelný způsob potvrzení podání či (zejména) to, zda je možné po účastníku řízení spravedlivě požadovat, aby archivoval důkazy o podání po mnoho let i za situace, kdy se z úřední evidence jeví, že věc musela být dávno skončena. Zároveň je stěžovatel toho názoru, že v kasační stížnosti

pokračování

namítané porušení rovnosti, představuje jako zásah do ústavních práv tzv. „zásadní vadu“ rozsudku, pro kterou judikatura umožňuje jeho přezkum Nejvyšším správním soudem.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko odkázal na napadený rozsudek s tím, že se s ním ztotožňuje. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, popř. odmítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*. V posuzovaném případě o věci rozhodoval specializovaný samosoudce (viz § 31 odst. 2 s. ř. s.), proto se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná. Výkladem kritérií přijatelnosti se již tento soud v minulosti podrobně zabýval, a to v usnesení z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel sice namítá, že je dána přijatelnost kasační stížnosti, v tom však s ním Nejvyšší správní soud z níže uvedených důvodů nesouhlasí.

[11] Nastolenou otázku včasnosti podaného odvolání posoudil městský soud zcela v souladu s ustálenou judikaturou kasačního soudu.

[12] Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu z 23. 3. 2016, č. j. 6 As 276/2015 - 31, bodů 14 15, *„standardem pro posouzení včasnosti e-mailového podání ke správnímu orgánu je okamžik jeho dojití (doručení). Pro zachování lhůty tak nestačí poslední den lhůty elektronické podání odeslat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 7 AfS 113/2014 - 33 ze dne 31. října 2014 a 5 AfS 77/2005 - 67 ze dne 18. července 2006). [...] Pokud se účastník řízení rozhodne komunikovat se správním orgánem prostřednictvím e-mailu, který je nezaručeným prostředkem komunikace, je jeho povinností prokázat, že podání správnímu orgánu skutečně došlo, resp. nese riziko, že tento způsob komunikace z nějakého důvodu selže a podání správnímu orgánu včas nedoručí.“* Je tedy na účastníkovi řízení, aby si uchoval důkaz odeslaného e-mailu, zejména pokud si je sám vědom, že tak činí poslední den pro podání odvolání, resp. aby primárně odeslal odvolání datovou schránkou. Jak totiž plyne z rozsudků Nejvyššího správního soudu z 4. 9. 2015, č. j. 8 As 6/2015 - 47, bod 13, a ze 7. 1. 2016, č. j. 9 As 43/2015 - 31, bod 21, *„[č]iní-li účastník úkon vůči správnímu orgánu prostřednictvím emailu, tedy nezaručeným prostředkem komunikace, je na něm, aby zjistil, zda podání skutečně došlo“,* přičemž printscreen výpisu odeslaných e-mailových zpráv neprokazuje doručení do dispozice správního orgánu (tamtéž).

[13] Opět v souladu s judikaturou je závěr městského soudu, že nedodržení (pořádkových) lhůt pro vydání rozhodnutí nemá žádné dopady na zákonnost rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS z 29. 3. 2013, č. j. 8 Ans 14/2012 - 35, bod 22).

[14] Do roviny přijatelnosti kasační stížnost neposouvá ani další stěžovatelova argumentace. Je sice pravdou, že městský soud své rozhodnutí odůvodnil i odkazem na samotnou osobu stěžovatele. Z judikatury Nejvyššího správního soudu však plyne, že specifické okolnosti postupu určitých subjektů je nutné zohlednit při posuzování zákonnosti správního rozhodnutí (rozsudek NSS z 27. 9. 2017, č. j. 6 As 37/2017 - 31, bod 22). Úvahy *ad hominem* jsou ve vymezených případech přípustné, neboť „[s]oudy ani správní orgány nerozhodují ve vakuu, účastníci a jejich právní zástupci na straně jedné a orgány veřejné moci na straně druhé nutně reflektují i určitou zkušenost, kterou spolu bezprostředně „úředně učinili“ (rozsudek NSS z 27. 7. 2016, č. j. 6 As 106/2016 - 31, bod 8). Ve vymezených situacích proto přihlídnutí k osobě účastníka řízení, resp. k jeho předchozímu jednání (procesním praktikám), které je soudu známo z jeho úřední činnosti, nepředstavuje porušení rovnosti ve smyslu čl. 1 Listiny základních práv a svobod, a to ani v oblasti procesních práv dle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, neboť „ani toto základní právo však není bezúčelné nebo samoučelné“ (tamtéž).

[15] Pokud tedy městský soud při hodnocení věci, zejména v případě procesních postupů stěžovatele a tvrzení o těchto postupech, zohlednil jeho osobu, šlo o přístup přijatelný a jsoucí v souladu s judikaturou.

[16] Z uvedeného vyplývá, že stěžovatel v kasační stížnosti ve skutečnosti nepředestřel žádné právní otázky, které by dosud nebyly judikaturou uspokojivě řešeny, či otázky, které by byly v rámci dosavadní rozhodovací praxe řešeny nejednotně. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že městský soud z relevantní judikatury vycházel a z ní vyplývající závěry aplikoval na projednávaný případ. Zejména srozumitelně osvětlil, proč považoval odvolání za opožděné a vypořádal se skutkovými otázkami případu, přičemž polemika týkající se skutkového stavu, jak jej posoudil a zjistil městský soud, za takových podmínek přijatelnost kasační stížnosti rovněž nezakládá (srov. rozsudky NSS z 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016 - 79, bod 21 a 54, či z 13. 5. 2020, č. j. 6 Afs 7/2020-52, bod 23).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu z 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení z 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. října 2023

pokračování

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu